

Musik

Musik finns i alla kulturer och berör människor såväl kroppsligt som tanke- och känslomässigt. Musik som estetisk uttrycksform används i en mängd sammanhang, har olika funktioner och betyder olika saker för var och en av oss. Den är också en viktig del i människors sociala gemenskap och har betydelse för individens identitetsutveckling. I vår tid förenas musik från skilda kulturer och epoker med andra konstformer i nya uttryck. Kunskaper i och om musik ökar möjligheterna att delta i samhällets kulturliv.

Syfte

Undervisningen i ämnet musik ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper som gör det möjligt att delta i musikaliska sammanhang, både genom att själva musicera och genom att lyssna till musik.

Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att tillägna sig musik som meningsbärande uttrycksform och kommunikationsmedel. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper i att använda röst, musikinstrument, digitala verktyg samt musikaliska begrepp och symboler i olika musikaliska former och sammanhang.

Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla en musikalisk lyhördhet som gör det möjligt att i eget musicerande och i samarbete med andra skapa, bearbeta och framföra musik i olika former. Undervisningen ska ge eleverna både möjlighet att utveckla en tilltro till sin förmåga att sjunga och spela och ett intresse för att utveckla sin musikaliska kreativitet.

Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla förmågan att uppleva och reflektera över musik. Elevernas erfarenheter av musik ska utmanas och fördjupas i mötet med andras musikaliska erfarenheter. Därigenom ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar sina kunskaper om och förståelse för olika musikkulturer, såväl den egna som andras.

Undervisningen i ämnet musik ska ge eleverna förutsättningar att utveckla:

- förmåga att sjunga och spela i olika musikaliska former och genrer
- förmåga att skapa musik samt uttrycka och kommunicera tankar och idéer i musikalisk form
- förmåga att uppleva och reflektera över musikens innehåll, funktion och betydelse i olika sociala, kulturella och historiska sammanhang.

Centralt innehåll

I årskurs 1–3

Musicerande och musikskapande

- Sång och spel i olika former, unison sång, kanon och växelsång samt ensemblespel.
- Imitation och improvisation med röst, rörelse och instrument.

- Komposition med utgångspunkt i till exempel, bild, text, rörelse eller musikexempel.
- Gestaltning av sånger och berättelser med ljud, rytmer och rörelser.

Musikens verktyg

- Röstvård och hörselvård vid sång, spel och lyssnande.
- Röstens, hur den kan användas för musikaliskt uttryck genom variation av till exempel klang, rytm och dynamik.
- Slagverk, stränginstrument, tangentinstrument och digitala verktyg för musicerande och musikskapande.
- Musikaliska byggstenar för musicerande och musikskapande: puls, rytm, klang, tonhöjd, dynamik och tempo.
- Musiksymboler, grafisk notation och grundläggande notkännedom.

Musikens sammanhang och funktioner

- Associationer så som tankar, känslor och bilder som uppkommer genom musikupplevelser.
- Olika musikinstrument. Hur de låter, vad de heter och hur de ser ut.
- Musik som knyter an till elevens vardagliga sammanhang och musikaliska traditioner vid olika högtider.

I årskurs 4–6

Musicerande och musikskapande

- Sång, melodispel och ackompanjemang i olika genrer, unisont och i stämmor.
- Imitation och improvisation med röst, rörelse och instrument med utgångspunkt i musikaliska byggstenar.
- Komposition med utgångspunkt i musikaliska byggstenar.
- Gestaltning av idéer genom att musicera eller att kombinera musik med andra uttrycksformer.

Musikens verktyg

- Röstvård och hörselvård vid musikaliska aktiviteter i olika miljöer.
- Röstens, hur den kan varieras och användas musikaliskt i olika vokala uttryck, till exempel sång, jojk och rap.
- Ackordinstrument och melodiinstrument, bas och slagverk samt digitala verktyg för musicerande och musikskapande.
- Musikaliska byggstenar för musicerande och musikskapande: puls, rytm, taktarter, klang, tonhöjd, dynamik, tempo, fraser, perioder, musikalisk form och ackord.
- Musiksymboler, grafisk notation, ackordbeteckningar och grundläggande notkännedom.

Musikens sammanhang och funktioner

- Musikens påverkan på och betydelse för människa och samhälle. Hur musik kan uppfattas och användas i vardagliga och högtidliga sammanhang till exempel för att förstärka och påverka sinnesstämningar eller fysiska upplevelser.
- Musik tillsammans med bild, text och dans. Hur olika uttrycksformer kan samspela.
- Musikinstrument. Deras funktioner i olika ensemble- och orkestertyper.
- Musikaliska karaktärsdrag: konstmusik, folkmusik och populärmusik från olika kulturer.

I årskurs 7–9

Musicerande och musikskapande

- Sång, melodispel och ackompanjemang med genretypiska musikaliska uttryck, unisont och i stämmor.
- Rytmsk och melodisk improvisation med röst, rörelse och instrument med utgångspunkt i musikaliska byggstenar.
- Komposition i olika genrer, till exempel visor, ljudkompositioner och låtar.
- Gestaltning och kommunikation av musikaliska idéer i kombination med andra uttrycksformer.

Musikens verktyg

- Röstvård och hörselvård. Orsaker till att tal, sång, musiklyssnade och musicerande kan orsaka skador.
- Rösten, hur den kan varieras och användas för vokala uttryck inom olika genrer och ensembletyper.
- Ackord- och melodiinstrument, bas och slagverk samt digitala verktyg för musicerande och musikskapande.
- Musikaliska byggstenar för musicerande och musikskapande: puls, rytm, taktarter, klang, tonhöjd, dynamik, tempo, fraser, motiv, perioder, musikalisk form, ackord, ackompanjemangsmodeller och basgångar.
- Musiksymboler, grafisk notation, ackordbeteckningar och grundläggande notkännedom.

Musikens sammanhang och funktioner

- Musikens påverkan på och betydelse för människa och samhälle. Musikens funktion för att uttrycka identitet, normer och grupptillhörighet i olika kulturer och sociala sammanhang.
- Hur musik används som meningsskapande uttrycksform i olika medier, till exempel i film och spel.
- Rättigheter och skyldigheter vid bruk av musik i olika sammanhang.
- Musikinstrument: Deras funktioner och uttryck i olika genrer och sammanhang.
- Musikaliska karaktärsdrag: konstmusik, folkmusik och populärmusik från olika tidsperioder. Framväxten av olika genrer samt några centrala tonsättare, låtskrivare och musikaliska verk.

KUNSKAPSKRAV I ÄMNET MUSIK

Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 6

Eleven musicerar och genomför sina sång- och spelstämmor med **viss** säkerhet. Dessutom anpassar eleven **i huvudsak** sitt musicerande till det musikaliska sammanhanget.

Utifrån egna och andras idéer uttrycker sig eleven genom musikaliskt skapande på ett **i huvudsak** fungerande sätt. I skapandet komponerar eleven även musik som har en **till viss del** fungerande form.

Eleven uttrycker **viss** förståelse för musikens innehåll, funktion och betydelse. Dessutom urskiljer eleven och ger med **viss** säkerhet exempel på instrument och musikaliska karaktärsdrag.

Kunskapskrav för betyget D i slutet av årskurs 6

Betyget D innebär att kunskapskraven för betyget E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C i slutet av årskurs 6

Eleven musicerar och genomför sina sång- och spelstämmor med **relativt god** säkerhet. Dessutom anpassar eleven **väl** sitt musicerande till det musikaliska sammanhanget.

Utifrån egna och andras idéer uttrycker sig eleven genom musikaliskt skapande på ett **väl** fungerande sätt. I skapandet komponerar eleven även musik som har en **till stor del** fungerande form.

Eleven uttrycker **relativt god** förståelse för musikens innehåll, funktion och betydelse. Dessutom urskiljer eleven och ger med **relativt god** säkerhet exempel på instrument och musikaliska karaktärsdrag.

Kunskapskrav för betyget B i slutet av årskurs 6

Betyget B innebär att kunskapskraven för betyget C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A i slutet av årskurs 6

Eleven musicerar och genomför sina sång- och spelstämmor med **god** säkerhet. Dessutom anpassar eleven sitt musicerande **mycket väl** till det musikaliska sammanhanget.

Utifrån egna och andras idéer uttrycker sig eleven genom musikaliskt skapande på ett **mycket väl** fungerande sätt. I skapandet komponerar eleven även musik som har en **väl** fungerande form.

Eleven uttrycker **god** förståelse för musikens innehåll, funktion och betydelse. Dessutom urskiljer eleven och ger med **god** säkerhet exempel på instrument och musikaliska karaktärsdrag.

Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 9

Eleven musicerar och genomför sina sång- och spelstämmor med **viss** säkerhet. Dessutom anpassar eleven sitt musicerande **i huvudsak** till det musikaliska sammanhanget och musikens karaktär.

Utifrån egna och andras idéer uttrycker sig eleven genom musikaliskt skapande på ett **i huvudsak** fungerande sätt. I skapandet komponerar eleven även musik som har en **till viss del** fungerande form och karaktäristisk stil.

Eleven uttrycker **viss** förståelse för musikens innehåll, funktion och betydelse i olika sammanhang. Dessutom urskiljer och jämför eleven med **viss** säkerhet musikaliska karaktärsdrag från olika tidsperioder och genrer.

Kunskapskrav för betyget D i slutet av årskurs 9

Betyget D innebär att kunskapskraven för betyget E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C i slutet av årskurs 9

Eleven musicerar och genomför sina sång- och spelstämmor med **relativt god** säkerhet. Dessutom anpassar eleven sitt musicerande **väl** till det musikaliska sammanhanget och musikens karaktär.

Utifrån egna och andras idéer uttrycker sig eleven genom musikaliskt skapande på ett **väl** fungerande sätt. I skapandet komponerar eleven även musik som har en **till stor del** fungerande form och karaktäristisk stil.

Eleven uttrycker **relativt god** förståelse för musikens innehåll, funktion och betydelse i olika sammanhang. Dessutom urskiljer och jämför eleven med **relativt god** säkerhet musikaliska karaktärsdrag från olika tidsperioder och genrer.

Kunskapskrav för betyget B i slutet av årskurs 9

Betyget B innebär att kunskapskraven för betyget C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A i slutet av årskurs 9

Eleven musicerar och genomför sina sång- och spelstämmor med **god** säkerhet. Dessutom anpassar eleven sitt musicerande **mycket väl** till det musikaliska sammanhanget och musikens karaktär.

Utifrån egna och andras idéer uttrycker sig eleven genom musikaliskt skapande på ett **mycket väl** fungerande sätt. I skapandet komponerar eleven även musik som har en **väl** fungerande form och karaktäristisk stil.

Eleven uttrycker **god** förståelse för musikens innehåll, funktion och betydelse i olika sammanhang. Dessutom urskiljer och jämför eleven med **god** säkerhet musikaliska karaktärsdrag från olika tidsperioder och genrer.